

4. 10. VI. A IX. BOŽÍ PRÍKAZ

Ciel': poukázat na krásu čistoty a na to, akým spôsobom hriech nečistoty rozbíja človeka a jeho vzťahy

Božie slovo

„Boh stvoril človeka na svoj obraz..., ako muža a ženu ich stvoril.“ (Gn 1,27)

„Plodte a množte sa.“ (Gn 1,28)

„Keď Boh stvoril človeka, urobil ho na Božiu podobu, muža a ženu ich stvoril, požehnal ich a dal im meno človek, keď boli stvorení.“ (Gn 5,1-2)

„Nepožiadaj manželku svojho blížneho!“ (Dt 22,30)

„Nescudzoložíš“ (Ex 20,14)

„Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného. Neodvrhuje ma spreď svojej tváre a neodnímaj mi svojho ducha svätého. Navráť mi radosť a posilni ma duchom veľkej ochoty.“ (Ž 51,12-14)

„Začiatok Pánovej reči k Ozeášovi. Pán riekol Ozeášovi: „Vezmi si smilnú ženu a deti zo smilstva, lebo smilstvom sa odvracia krajina od Pána. Išiel teda a vzal si Gomeru, dcéru Debelaima: Ona počala a porodila mu syna.“ (Oz 1,2-3)

„Počuli ste, že bolo povedané: „Nescudzoložíš!“ No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci“ (Mt 5,27-28)

„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.“ (Mt 5,8)

„Ježiš odišiel na Olivovú horu. Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrnul k nemu. Sadol si a učil ich. Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavil ju do prostriedku a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty? Ale to hovorili, aby ho pokúšali a mohli ho obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamril sa a povedal im: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ A znovu sa zohol a písal po zemi. Ako to počuli, jeden po druhom - počnúc staršími - sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. Ježiš sa vzpriamril a opýtal sa jej: „Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdiť?“ Ona odpovedala: „Nik, Pane.“ A Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“ (Jn 8,1-11)

„Nemýľte sa: ani smilníci ani modloslužobníci ani cudzoložníci ani chlipníci ani súložníci mužov ... nebudú dedičmi Božieho kráľovstva.“ (1Kor 6,9b-10)

„Skutky tela sú zjavné: je to smilstvo, nečistota, chlipnosť ... O tomto vám vopred hovorím, ako som už povedal, že tí, čo robia takéto veci, nedosiahnu Božie kráľovstvo.“ (Gal 5,19-21)

„Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť ... Pre takéto veci prichádza Boží hnev na odbojných synov.“ (Kol 3,5-6)

„Žime počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti ... ale oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí.“ (Rim 13,13-14)

„Smilstvo a akákoľvek nečistota ... nech sa ani len nespomenú medzi vami, ako sa patrí na svätých, ani mrzkosť ani hlúpe reči a neprístojné žarty, lebo to sa nesluší; radšej vzdávajte vdaky.“ (Ef 5,3-4)

Iné pramene

Povolanie k manželskému životu si žiada primerané rozlišovanie ohľadom kvality vzťahu a istý čas zasnúbenia na jeho overenie. Aby mohli pristúpiť ku sviatosti manželstva, snúbenci musia dozrieť k istote, že v ich vzťahu je Božia ruka, ktorá ich predchádza a sprevádza, a dovolí im povedať: «S Kristovou milosťou sľubujem, že ti budem vždy verný». Nemôžu si sľúbiť vernosť «v šťastí i v nešťastí, v zdraví i v chorobe» a milovať sa a cítiť po všetky dni ich života len na základe dobrej vôle alebo nádeje, že „to bude fungovať“. Potrebujú mať základ na pevnej pôde vernej Božej lásky.

A preto je pred prijatím sviatosti manželstva potrebná primeraná príprava, povedal by som katechumenát, pretože je v hre celý život v láske, a s láskou sa nezahráva. (Svätý Otec František)

Kto je teda cudzoložník, smilník, neverník? Je to človek nezrelý, ktorý si svoj život drží pre seba a jednotlivé situácie interpretuje na základe vlastného blahobytu a vlastného uspokojenia. Na stane sa manželmi teda nestačí sláviť svadbu! Je potrebné prejsť cestu od „ja k my“, od uvažovania len za seba k uvažovaniu vo dvojici, od žitia jednotlivito k žitiu vo dvojici, je to pekná cesta. (Svätý Otec František)

Ježiš vás, mladých, pozýva k čistote. Prosí vás, aby ste boli otvorení na iných prostredníctvom dynamiky obsiahnutej vo vašej ľudskej sexualite, ale zároveň potvrdzuje aj hodnotu disciplíny a sebaovládania ako podstatnej súčasti Božieho plánu, ako pozitívnej prípravy na úplné sexuálne darovanie seba samých, ktoré je zmysluplné a pravdivé iba v manželstve.

Ak prijmete Kristovo prikázanie čistoty, svet vás označí za ‚spiatočníkov‘ a ‚tmárov‘ a ponúkne vám ľahkú verziu predmanželského sexu. Ale Božie slovo a jeho pravda sú večné a Ježiš vám bude stále ponúkať hodnotu čistých medziľudských vzťahov a pravdivého naplnenia, aké existuje v kresťanskom manželstve a na ktoré vás pripraví čistota. Čistota zostáva pozitívnym prejavom ľudskej sexuality a opravdivej lásky. Čistota mladých ľudí je nezlučiteľná s egoizmom a útekom. (Ján Pavol II.)

Pravá láska neexistuje, dokiaľ chuť užívať nie je podriadená pripravenosti milovať v každej chvíli. (Karol Wojtyła)

Podnety na prehĺbenie témy

- Boh stvoril človeka ako muža a ženu ich stvoril... Boh, aby boli jeho obrazom... ako muž a žena (Gn 1,27) a dal im príkaz... plodte a množte sa (Gn 1,28)
- pohlavnosť ovplyvňuje všetky stránky ľudskej osoby. Týka sa to zvlášť citov, schopnosti milovať a plodiť a všeobecnejšie spôsobiť návaznosť vzťahov spoločenstva s druhými.
- povolanie k čistote, bezvýhradné sebadarovanie
- Kristus – vzor čistoty
- sexualita ako najkrajší dar, ktorý Boh dáva človeku. Ak ju využívam v súlade s Božou vôľou, prináša do môjho života naplnenie. Ak ju žijem egoisticky, prináša zranenie mne aj iným. V oblasti sexuality môžeme zažiť niečo nádherné, ale môže nás to aj veľmi hlboko zraniť
- sexualita je darom pre druhého
- Boh nežiarli na naše šťastie, On len nechce aby sme si ublížili

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

- prostriedky, ktoré pomáhajú žiť v čistote: Božia milosť, sviatosti, modlitba, sebazaprenie, askéza primeraná rôznym situáciám, pestovanie morálnych čností, zmysluplné využívanie času
 - rôzne podoby čistoty – čistota slobodných, čistota manželská, vdovský celibát, panenstvo
 - nie sexuálna túžba je zlá, ale nezriadená sexuálna túžba je zlá
 - hriechy proti čistote:
 - vnútorné: nečisté myšlienky, nečistá záľuba, nečistá radosť, nečistá túžba
 - vonkajšie: chlipnosť, sebaukájanie, smilstvo, pornografia, konkubinát, cudzoložstvo, krvismilstvo, svätokrádežné smilstvo, prostitúcia, znásilnenie
 - vysvetliť prečo je skutok, ktorý je príjemný hriechom (napr. na sebaukájani poukázať na to, ako nás uzatvára do seba samých, do vlastného sveta a zabraňuje tomu, aby sme mohli uzatvárať zdravé vzťahy)
 - citlivo otvoriť tému hriešnosti sexuálneho správania sa mladých a pomôcť im pochopiť, prečo je hriech hriechom, vyhýbať sa tomu, aby sme ich odsúdili za ich sexuálne správanie, aj keď je hriešne. Lebo samotným ponížením, napomenutím, zosmiešnením sexuálna túžba neprestane, len prejde do ilegality, bude ich znútra rozbíjať, ale oni nebudú mať odvahu o tom s nikým, kto by im mohol pomôcť, hovoriť.
 - formy pohlavnej zvrátenosti: pedofília, gerontofília, fetišizmus a symbolizmus, exhibicionizmus, sadizmus, masochizmus, narcizmus, homosexuálne správanie
 - manželská láska
 - dobrá manželskej lásky: jednota, vernosť, nerozlučnosť a otvorenosť pre plodnosť
 - plodnosť je dobro, dar a cieľ manželstva (KKC 2398)
 - keď manželia dávajú život, majú účasť na Božom otcovstve
 - manželský pohlavný úkon má dvojaký význam: spojenie (vzájomné darovanie sa manželov) a plodenie (otvorenosť na plodenie ľudského života)
 - dieťa ako dar
 - previenenia proti dôstojnosti manželstva sú: cudzoložstvo, rozvod, mnohoženstvo (polygamia), krvismilstvo, voľný zväzok (jednoduché spolužitie, konkubinát) a pohlavný úkon pred manželstvom alebo mimo manželstva
 - 9. Boží príkaz – premáhanie telesnej žiadostivosti v myšlienkach a túžbach, čistota srdca, praktizovanie čnosti miernosti
 - čistota srdca – čistý úmysel, čistota pohľadu, ovládanie citov i predstáv
 - cudnosť, hanblivosť
-
- ak máš nejakú otázku z oblasti prežívania sexuálneho života, vlož ju anonymne na papier. Môžeme spoločne hľadať na ňu odpoveď. (Dať birmovancom možnosť položiť otázku z oblasti sexuality; Ak vie animátor odpovedať, odpovie, ak nie, poradí sa s kňazom a odpovie kňaz alebo on na najbližšom stretnutí)
 - čo nosíš vo svojej mysli? Staneš sa tým a takým v závislosti od toho, ako a o čom premýšľaš. Ak sa zlou myšlienkou dlho zaoberáš, začneš podľa nej konať! Si si toho vedomý?
 - sexualita – dar a povolanie k čistote. Akú má úlohu sexualita?
 - čo je čistota? Ktoré prostriedky pomáhajú žiť v čistote? Svätci čistoty – Sv. Mária Goretti, bl. Anka Kolesárová...
 - ako sa dosiahne čistota srdca?
 - boj o čistotu. Očisťovanie srdca vyžaduje modlitbu, zachovávanie čistoty, čistý úmysel a pohľad
 - ako si pomôcť, keď máš pokušenia proti čistote?
 - láska je hlavné a prirodzené povolanie človeka. Čo je láska? – slobodný dar srdca.
 - kedy sexuálne správanie zraňuje?
 - čo by teba zranilo?
 - je chodenie spolu hriechom?
 - ak budeš vyžadovať čistotu, neriskuješ, že zostaneš sám?

- čo je lepšie? Zostať sám alebo zostať pozraňovaný?
- je sexuálna túžba hriech? Vieš rozlíšiť skutok od túžby?
- čo myslíš, s ktorým hriechom majú dnes mladí najväčší problém?
- prečo zostane človek po hriechu voči čistote s pocitom zahanbenia a prázdnoty, frustrácie, nenaplnenia?
- „harmónia bez melódie je ako sexualita bez lásky“ (Richard Wagner) Čo si o tom myslíš? Je to pravda?
- vernosť ako štýl života. Vieš si predstaviť, že by si bol celý život verný? Túžiš po tom, aby ti bol niekto celý život verný?
- láska chce byť definitívna. Nemôže trvať iba „do nového rozhodnutia“ (KKC č. 1646)
- musí byť manželský akt vždy plodný? Čo v prípade, že už nechcete mať deti?
- zodpovedné rodičovstvo – prirodzené plánovanie rodičovstva
- aký je rozdiel medzi prirodzeným plánovaním rodičovstva a prostriedkami zabraňujúcimi počatiu?
- je dieťa dar alebo tovar? Mám nárok na dieťa? Sú všetky spôsoby oplodnenia správne? Je všetko, čo je možné aj dovolené? Kto o tom rozhoduje? - umelé oplodnenie
- dieťa je Boží dar, vnímaš sa tak?
- homosexualita – ako sa k nej postaviť? Poznáš názor Cirkvi?
- je panenstvo prežitok?
- Gn 5,1-2 - uvažuj nad tým, v čom sa muž a žena podobajú Bohu

Modlitba

Odvráť svoju tvár od mojich hriechov a zotri všetky moje viny.
Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného.
(Ž 51,11-12)

Kto smie vystúpiť na vrch Pánov, kto smie stáť na jeho mieste posvätnom?
Ten, čo má ruky nevinné a srdce čisté, čo nedvíha svoju dušu k márnosti a neprisahá falošne.
Taký dostane požehnanie od Pána a odmenu od Boha, svojho Spasiteľa. (Ž 24,3-5)

Aký dobrý je Boh voči statočným, Boh voči tým, čo majú srdce čisté. (Ž 73,1)

Modlitba za čistotu:

Bože môjho života a Pane milosrdenstva! Ďakujem Ti za svoj život a za všetko, čo si mi nezaslúžene daroval a ešte daruješ. Ty sám vieš aj o mojich problémoch. Pokorne Ťa prosím, odním odo mňa moju slabosť, ktorá ma trápi. Sprav silnou moju vôľu, aby som dokázal odolávať vlastným slabostiam i pokušeniam a nástrahám diabla. Nech je moja duša čistá a veselá, aby som už teraz zakúsil radosť z toho, že ma máš rád a chceš ma urobiť svätým. Pomôž aj ostatným, ktorí sa boria s problémami podobnými tým mojim, aby sme sa raz všetci zišli tam u Teba. O to Ťa prosím skrze Ježiša Krista nášho Pána. Amen. Svätá Mária, matka najčistejšia, svätá Mária Magdaléna, svätý Hieronym, svätý Augustín, svätý anjel strážca, orodujte za mňa. (P. Hudák)

Modlitba za môjho chlapca:

Nebeský Otec, poslal si mi do cesty človeka, ktorému chcem venovať svoje srdce a s ktorým chcem uzavrieť manželstvo. Bedli nad ním. Pomôž mu byť veriacim, múdrom a rozhodným človekom. Daj mu mužné srdce, aby sa nebál ťažkostí, ale aby ich zdolával s Tebou. Svätý Jozef, patrón mužov, chráň môjho chlapca od falošnej mužnosti. Nauč ho ovládať zmyselnosť a podrobovať vlastné telo službe pravej lásky. Daj, aby som sa mohla o neho bezpečne oprieť a prežiť s ním ďalšiu časť svojho života. Amen. (P. Hudák)

Modlitba za moje dievča:

Nebeský Otec, ďakujem Ti za to, že som stretol toto dievča. Požehnávaj ju a urob, aby jej bolo so mnou dobre. Nedopušť, aby som jej niekedy ublížil. Priprav ju do úlohy ženy a matky. Chráň ju od pokušenia. Daj, aby mi bola verná a milovala ma čistou láskou. Nech v službe našej budúcej spoločnej rodine nájde svoju najdôležitejšiu úlohu tu na zemi. Nech sa necíti byť zviazaná záväzkami ženy a matky, ale nech nájde v ich vernom plnení svoje šťastie a pokoj. Daj, aby bola trpezlivá, tichá, láskavá, aby vniesla do rodiny Boží pokoj. Mária, nech Teba nasleduje a ako Ty nech plní ochotne a s radosťou Božie plány. Amen. (P. Hudák)

Modlitba za správny výber životného partnera:

Nebeský Otec, stretol /-la/som človeka, ktorý ma potešuje svojou prítomnosťou. Je to ten, ktorého si mi určil do manželstva? Pomôž mi správne sa rozhodnúť. Daj, aby som sa nezameral /-la/ len na vonkajší výzor, na krásu tela, ale aby som pozoroval /-la/ skutočné hodnoty človeka. Ty vieš, že Ti chcem verne slúžiť, daj mi vybrať si toho /tú/, ktorý /-rá/ má v tom podporiť a spolu so mnou bude plniť Tvoju vôľu. Vieš, že moje srdce je hladné po láske a potrebuje sa o niekoho oprieť. Nakloň srdce človeka, ktorého si mi vybral, aby odpovedalo na moju samotu a mohlo ma milovať čistou a úprimnou láskou. Požehnávaj Pane našu lásku. Amen. (P. Hudák <http://www.hudakcd.sk/modlitby.html#.XYUgRigzaUk>)

Aplikácia do života

- ak mám problém s čistotou:
 - v skutkoch – skúsím sa vyhýbať samote, dám si počítač do miestnosti, kde sa hýbu ľudia (otvorím si dvere do izby)
 - v slovách, či myšlienkach – skúsím ich viac kontrolovať a vedome zmením tému, prípadne si dám strelnú modlitbu „Bože, zmiluj sa nado mnou“ (Ž 51) „Ochráň ma, Bože, k tebe sa utiekam“ (Ž 16)
- ak s niekým chodíš, nastavili ste si nejaké pravidlá, ktoré ochránia čistotu vášho tela, myslíte aj srdca? Ak nie, skúste to.
- modlitba za môjho budúceho partnera
- modlitba za čistotu

Materiály k téme

KKC 2331-2400 <http://www.katechizmus.sk/index.php?action=getk&kid=3117>; 2514-2533 <http://www.katechizmus.sk/index.php?action=getk&kid=3335>
Komentár 487-502; 527-530
Youcat 400-425 462-464
Birmovník/téma č.13
3-minútový katechizmus - Čo je sex? <https://www.tvlux.sk/archiv/play/11087>
3-minútový katechizmus - Čo učí Cirkev o sexuálnej morálke? <https://www.tvlux.sk/archiv/play/11088>
Katechéza Sv. Otca Františka – Nedá sa milovať len pokým sa to človeku hodí <https://dku.abuba.sk/node/2156>
Katechéza Sv. Otca Františka – V Kristovi je plnosť manželského povolania <https://dku.abuba.sk/node/2167>
FUNDAMENTY - 6. Božie prikázanie, Nezosmilniš... <https://www.tvlux.sk/archiv/play/14927>
FUNDAMENTY – 9. Božie prikázanie <https://www.tvlux.sk/archiv/play/17793>

Raz sa jeden rehoľný brat obrátil na svojho duchovného učiteľa:

- Otče, pouč ma, ako sa uchrániť pred telesným hriechom.
Učiteľ mu odpovedal:
- Kto chce zdvihnúť nejaké veľké bremeno alebo veľký kameň, musí použiť skôr taktiku než silu. Ak chceme premôcť telesné hriechy a získať čnosť čistoty, dosiahneme to skôr pokorou a rozumným duchovným prístupom ako prísny a samolúbym pokáním.